

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20230811-236)

Met betrekking tot de toekenning van een toestemming aan de lokale energiegemeenschap 'Wijkcomité Chomé'

Opgesteld op basis van artikel 28*sexiesdecies* van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

11 augustus 2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Inleiding.....	3
3	Analyse en ontwikkeling.....	4
3.1	Rechtsvorm.....	4
3.2	Analyse van de criteria.....	4
3.2.1	Wat betreft de leden van de energiegemeenschap.....	4
3.2.2	Wat betreft het bestuur van de energiegemeenschap.....	4
3.2.3	Wat de activiteiten van de energiegemeenschap betreft.....	5
3.2.4	Wat betreft de statuten van de energiegemeenschap.....	5
3.2.5	Wat de ontwerpovereenkomsten betreft.....	8
3.2.6	Wat betreft de productie-installatie.....	10
4	Beslissing.....	10
5	Inwerkingtreding.....	10
6	Beroep.....	10

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 28 *sexiesdecies* dat elke energiegemeenschap van BRUGEL een vergunning moet krijgen alvorens haar activiteit te beginnen.

De criteria voor toekenning van deze vergunning zijn opgenomen in de elektriciteitsordonnantie en werden nader vastgesteld in richtsnoeren¹ die BRUGEL heeft aangenomen om de projectdragers te begeleiden in het kader van hun aanvraag. Deze controle heeft meer bepaald betrekking op de volgende criteria:

- de leden;
- het bestuur;
- de statuten;
- de activiteiten die de gemeenschap zal ontwikkelen.

In overeenstemming met de procedure voor de toekenning van een vergunning neemt BRUGEL een beslissing over de toekenning of weigering binnen een termijn van 60 dagen na de ontvangst van het volledige aanvraagdossier.

2 Inleiding

De vzw Wijkcomité Chomé, waarvan de maatschappelijke zetel momenteel gevestigd is in de Paul Leducstraat 15 te 1030 Schaarbeek, diende op 15 mei 2023 een dossier in voor de aanvraag van een vergunning voor een energiegemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij BRUGEL. Op 8 juni 2023 werd ons daarvan een volledig dossier bezorgd.

Het project betreft een aanvraag van vergunning voor een lokale energiegemeenschap. De gemeenschap bestaat uit 33 leden, die allemaal natuurlijke personen zijn. De energiegemeenschap wenst een project uit te werken voor de productie, het verbruik, de opslag en het delen van elektriciteit die afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen. De energieproductie zal worden verzekerd door 8 afzonderlijke installaties van fotovoltaïsche panelen.

¹https://www.brugel.brussels/publication/document/brochures/2023/nl/Energiedelen_energiegemeenschap.pdf

3 Analyse en ontwikkeling

3.1 Rechtsvorm

De energiegemeenschap 'Wijkcomité Chromé' besliste om de vorm van een vzw aan te nemen. Deze vorm van rechtspersoon is gepast voor een energiegemeenschap.

3.2 Analyse van de criteria

3.2.1 Wat betreft de leden van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie kan een lokale energiegemeenschap als lid hebben *"elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming, [...], mits, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is"*.

In dit geval zijn de leden van de LEG natuurlijke personen. De energiegemeenschap bestaat uit 33 natuurlijke personen. BRUGEL heeft in dat verband geen opmerkingen.

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

3.2.2 Wat betreft het bestuur van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie wordt de daadwerkelijke controle op de lokale energiegemeenschap *"alleen uitgeoefend door haar leden die gevestigd zijn in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten"*.

3.2.2.1 Daadwerkelijke controle

Om te beoordelen hoe de daadwerkelijke controle binnen een energiegemeenschap wordt uitgeoefend, analyseert BRUGEL onder meer wie **stemrecht** heeft, de specifieke bepalingen inzake de **benoeming van de vennoten**, of er bepalingen zijn die uitdrukkelijk bepalen aan wie de **controle over de vennootschap** is toevertrouwd enzovoort. Vervolgens controleert BRUGEL of de leden die de daadwerkelijke controle hebben, wel degelijk zijn gevestigd **in de nabijheid** van de projecten van de LEG.

Met betrekking tot het **stemrecht** bepaalt artikel 20 van de statuten dat alle effectieve leden een gelijk stemrecht hebben binnen de algemene vergadering. Naargelang het soort te nemen beslissing worden er limieten inzake aanwezigheidsquorum en aantal stemmen vastgesteld.

De benoeming en de afzetting van de bestuurders en de leden van het orgaan van bestuur behoren tot de bevoegdheid van de algemene vergadering, die bestaat uit alle gewone leden van de energiegemeenschap, die elk over één stem beschikken.

De statuten voorzien in artikel 9 ook dat de hoedanigheid van gewoon lid vereist is om aan de activiteiten van de LEG deel te nemen.

De statuten bevatten geen bijzondere bepaling die de daadwerkelijke controle voorbehoudt voor een welbepaald persoon.

BRUGEL meent dat aan dit criterium is voldaan.

3.2.2.2 Criterium van nabijheid

Artikel 7 van de statuten vermeldt dat de mogelijkheid om lid te worden van de energiegemeenschap, niet beperkt is tot de bewoners binnen de perimeter van de 'Choméwijk'. Het criterium van 'nabijheid' stemt overeen met de Choméwijk en de naaste omgeving, die wordt gedefinieerd op basis van technische criteria, die in het huishoudelijk reglement (HR) gedetailleerd worden beschreven, en dan meer bepaald met betrekking tot de situatie van de aanvrager ten opzichte van de netwerkcabines en de leveringspost die de wijk van elektriciteit voorziet.

BRUGEL stelt vast dat de deelnemers van de energiegemeenschap zich wel degelijk in de perimeter van de Choméwijk bevinden zijn en meent daarom dat aan dit criterium is voldaan.

3.2.3 Wat de activiteiten van de energiegemeenschap betreft

Overeenkomstig artikel 28septies, §1 van de elektriciteitsordonnantie mag de lokale energiegemeenschap alleen "elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en intern delen".

Artikel 4 van de statuten voorziet dat de LEG de volgende activiteiten mag uitvoeren: elektriciteit afkomstig van hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en delen.

De activiteiten die zullen worden uitgevoerd, zijn de activiteiten die door de ordonnantie worden toegelaten.

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

3.2.4 Wat betreft de statuten van de energiegemeenschap

In de statuten van de energiegemeenschap moeten verschillende elementen terug te vinden zijn, inzonderheid de volgende aspecten:

- De bepalingen met betrekking tot de daadwerkelijke controle van de energiegemeenschap en de modaliteiten voor de uitoefening van de stemrechten binnen deze gemeenschap en, in het geval van een hernieuwbare energiegemeenschap en een lokale energiegemeenschap, de criteria op basis waarvan de nabijheidsvoorwaarde bedoeld in artikel 28quater, § 2, en artikel 28sexies, § 2, zal worden vastgelegd;
 - De statuten voorzien de relevante bepalingen in de artikelen 7, 13 tot 20. Er wordt verwezen naar de beschouwingen met betrekking tot het bestuur van de energiegemeenschap zoals bedoeld in artikel 28quater, § 2 en in artikel 28sexies, § 2;
- De bepalingen die de autonomie van de energiegemeenschap garanderen ten opzichte van haar individuele leden en andere marktactoren die op andere wijze met haar samenwerken;
 - Er wordt hierbij verwezen naar de beschouwingen in verband met de effectieve controle. Uit de analyse van BRUGEL blijkt dat de gemeenschap inderdaad van plan is om op een democratische manier te werken, waarbij alle leden een gelijk stemrecht krijgen. Bovendien blijkt uit de analyse dat de energiegemeenschap geen bevoorrechte banden van samenwerking met een andere speler heeft.

- Een beschrijving van de ecologische, sociale of economische doelstellingen van de energiegemeenschap;
 - Artikel 3 van de statuten omschrijft de maatschappelijke doelstelling van de LEG als volgt: *"Het belangrijkste doel voor de vereniging bestaat erin om zowel aan haar leden als op het niveau van het grondgebied waar ze haar activiteiten uitoefent, ecologische, maatschappelijke of economische voordelen te bieden in plaats van financiële winsten te boeken. De vereniging heeft in het bijzonder de volgende doelstellingen:*
 - *de bescherming van het milieu in het kader van de duurzame ontwikkeling, in het algemeen en voor de bovenvermelde wijk in het bijzonder;*
 - *het behoud van de openbare ruimten en van het bouwkundig erfgoed;*
 - *de bevordering en het behoud van de levenskwaliteit;*
 - *het onderhoud van de solidariteit en de gezelligheid tussen de bewoners van de wijk;*
 - *de bevordering van de actieve burgerzin;*
 - *de bevordering, de organisatie van elke sociale, culturele, recreatieve en/of sportieve activiteit;*
 - *en algemeen gesteld: de bewoners van de wijk een stem geven waar die stem moet worden gehoord;*

De vereniging werd ook opgericht met de bedoeling om een lokale energiegemeenschap (LEG) te vormen".

BRUGEL is van mening dat de gemeenschap wel degelijk ecologische en economische doelstellingen nastreeft, en dan meer bepaald haar wil om bij te dragen aan de bescherming van het milieu en de duurzame ontwikkeling van de wijk, waarbij ook aspecten van solidariteit tussen de bewoners van de wijk worden geïntegreerd. BRUGEL meent dat aan dit criterium is voldaan.
- Een beschrijving van de activiteiten die de energiegemeenschap kan uitvoeren;
 - Er wordt hierbij verwezen naar punt 3.2.3 hierboven. Er is aan dit criterium voldaan.
- De bepalingen inzake het gebruik van eventuele winsten uit de activiteiten van de energiegemeenschap. Deze bepalingen zorgen ervoor dat het nastreven van ecologische, sociale of economische doelstellingen voorrang krijgt op het nastreven van financiële winst;
 - Artikel 4 van de statuten bepaalt het volgende: *"Ze kan ook elke operatie met economisch karakter leiden op voorwaarde dat deze slechts bijkomstig is ten opzichte van haar maatschappelijke doel en uitsluitend bijdraagt aan de realisatie ervan. Indien de activiteiten die door de energiegemeenschap worden uitgeoefend, in voorkomend geval winst opleveren, zal deze winst uitsluitend worden toegewezen aan de realisatie van haar maatschappelijke doel".*
 - BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.
- De bepalingen inzake toetreding en uittreding van leden: deze regelingen moeten transparant, objectief, billijk, niet-discriminerend en evenredig zijn;
 - Met betrekking tot de toetreding van leden bevatten de statuten de volgende bepalingen:

- Gewone leden: artikel 7 voorziet dat de volgende personen gewone leden kunnen worden: *"naast de stichtende leden kunnen de volgende personen als gewoon lid worden toegelaten:*
 - *elke natuurlijke persoon die dat vraagt, op voorwaarde dat hij of zij minstens 16 jaar oud is en binnen de perimeter van de Choméwijk woont (gedomicilieerd of woonachtig);*
 - *elke natuurlijke persoon of kleine of middelgrote onderneming die dat vraagt en die binnen de perimeter van de wijk een beroepsactiviteit uitoefent, op voorwaarde dat - voor de ondernemingen - hun deelname aan één of meerdere energiegemeenschappen niet hun commerciële of professionele beroepsactiviteit vormt;*
 - *elke natuurlijke persoon of kleine of middelgrote onderneming die dat vraagt en die zich in de nabijheid bevindt van de projecten die door de lokale energiegemeenschap(pen) worden uitgewerkt en op voorwaarde dat - voor de ondernemingen - hun deelname aan één of meerdere energiegemeenschappen niet hun commerciële of professionele beroepsactiviteit is.*

BRUGEL is van mening dat deze criteria transparant, objectief en niet-discriminerend zijn.

- Toegetroden leden: artikel 8 van de statuten bepaalt dat de volgende personen of ondernemingen toegetroden leden kunnen worden: *"elke persoon, kleine of middelgrote onderneming die dit vraagt en die de vereniging wenst te ondersteunen door de betaling van de bijdrage beoogd in artikel 12 en die in deze hoedanigheid door het orgaan van bestuur wordt toegelaten. Voor deze leden gelden dezelfde voorwaarden en formaliteiten voor toelating en vertrek als voor de gewone leden".*

Deze bepaling voorziet dus als toegangsvoorwaarden de betaling van een bijdrage en de naleving van de voorwaarden die voorzien zijn voor de gewone leden in artikel 7.

BRUGEL is van mening dat deze criteria transparant, objectief en niet-discriminerend zijn.

- Wat het vertrek van de leden betreft, voorzien de statuten bepalingen in verband met het ontslag, de schorsing en de uitsluiting van de leden in artikel 11 van de statuten:
 - Met betrekking tot ontslag: de statuten bepalen dat elk lid te allen tijde ontslag kan nemen uit de vereniging door een e-mail te versturen naar het bestuursorgaan. De statuten voorzien ook dat elk lid dat zich in de volgende gevallen bevindt als ontslagnemend:
 - *"het lid dat niet langer aan de toelatingsvoorwaarden beantwoordt;*
 - *een lid dat niet meer in orde is met de betaling van de jaarlijkse bijdrage. De praktische modaliteiten in dit verband (betalingstermijnen, herinneringen ...) worden in het huishoudelijk reglement vastgelegd".*

De uitsluiting van een lid kan alleen door de algemene vergadering worden uitgesproken. Het orgaan van bestuur kan de beoogde leden schorsen tot de algemene vergadering een beslissing heeft genomen. De praktische modaliteiten in verband met de uitsluitingsprocedure van een lid zijn in het huishoudelijk reglement vastgelegd.

- De bepalingen betreffende de modaliteiten voor afstand en overdracht van aandelen en bijdragen van de leden;
 - Daar de LEG een vzw is, hebben de leden geen aandelen.
- Bepalingen inzake de duur en de ontbinding van de energiegemeenschap.
 - Artikel 37 van de statuten bevat de regels voor de ontbinding van de vereniging, die met name bepalen dat de vereniging kan worden ontbonden wanneer de vergunning wordt ingetrokken of niet worden verlengd.

3.2.5 Wat de ontwerpovereenkomsten betreft

Artikel 28*quattuordecies*, §1, van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat de deelnemers aan een van de activiteiten van een energiegemeenschap een overeenkomst sluiten met de energiegemeenschap over hun rechten en plichten. De overeenkomst bevat de volgende elementen:

- *"de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens;*
- *de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt;*
- *in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit;*
- *de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling;*
- *de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen.*

De inhoud van de overeenkomst wordt uitgedrukt in duidelijke en begrijpelijke taal en omvat alle informatie die nuttig is om de partijen hun rechten en plichten te laten begrijpen. Deze overeenkomsten maken geen onderscheid tussen de deelnemers."

In het huidige geval wil de LEG een activiteit van energiedeling ontwikkelen. De LEG heeft twee ontwerpovereenkomsten ingediend:

- Een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers aan de activiteit van energiedeling ten aanzien van de LEG. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:

- De regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17.
 - De modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst stelt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de deelnemer vast.
 - In het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de gekozen methode van verdeling, de prijs van de gedeelde elektriciteit evenals de facturering van de gedeelde elektriciteit.
 - De procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling: de overeenkomst voorziet in deze procedure in haar artikel 11 en bevat wel degelijk de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling.
 - De modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich te richten tot de Geschillendienst van BRUGEL.
- Een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers-producenten ten aanzien van de LEG. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:
- De regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17.
 - De modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst stelt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de producent vast.
 - In het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de restinjectie, de prijs van de geïnjecteerde elektriciteit evenals de facturering van de geïnjecteerde elektriciteit.
 - De procedure die van toepassing is op niet-betaling: deze procedure omvat minstens de verzending van een herinnering en van een ingebrekestelling: deze procedure omvat minstens de verzending van een herinnering en van een ingebrekestelling: de

overeenkomst voorziet deze procedure in haar artikel 11 en omvat wel degelijk de verzending van een herinnering en een ingebrekestelling.

- De modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich te richten tot de Geschillendienst van BRUGEL.

3.2.6 Wat betreft de productie-installatie

Overeenkomstig artikel 28septies van de elektriciteitsordonnantie kan alleen de lokale energiegemeenschap eigenaar zijn of kunnen een of meerdere van haar leden eigenaar of houder zijn van een gebruiksrecht op de productie-installaties die de gemeenschap gebruikt om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te delen.

In dit geval bestaat de LEG uit 8 leden die stroom produceren en die eigenaar zijn van hun productie-installaties (fotovoltaïsche panelen). Het totale vermogen van de installaties van de leden bedraagt 31,27 kWc. Er is dan ook aan dit criterium voldaan.

4 Beslissing

De aanvrager voldoet aan de criteria zoals vastgesteld in de artikelen 28bis en volgende van de elektriciteitsordonnantie.

BRUGEL verleent aan de vzw Choméwijk daarom de toestemming om een lokale energiegemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te exploiteren voor een duur van 10 jaar.

5 Inwerkingtreding

Deze beslissing treedt in werking op de dag van kennisgeving ervan aan de vergunningsaanvrager.

6 Beroep

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof van Brussel in overeenstemming met artikel 30undecies van de elektriciteitsordonnantie.

Deze beslissing kan ook het voorwerp uitmaken van een klacht tot heroverweging bij BRUGEL in overeenstemming met artikel 30decies van de elektriciteitsordonnantie; deze klacht heeft geen opschortende werking.

* *
*